

להפטר זכור

בהפטר זכור בשמואל א ט"ו ויוגד לשמואל לאמר בא שאל הכרמלה והנה מציב לו יד. ופירש"י בונה לו מזבח הוא המזבח שנאמר באלהו וירפא את מזבח ד' ההרוס'.

ואינו מובן כי המזבח של אליהו הוא בהר הכרמל נחלת בני אשר, צפונית מערבית של א"י ורחוק הוא שיהי' כרמל הנאמר בשאל זה הר הכרמל. שהרי הוא בא ממלחמת עמלק שהוא בנגב א"י, ואיך יעבור עם הביזה עד קצה א"י השני לחלוק הבזה, וגם הוא רחוק מגלגל מהלך כמה ימים. ובודאי כרמל זה הוא בארץ יהודה כמבואר ביהושע (ט"ז, נ"ה) 'מעון כרמל וזיף וגו' ויזרעאל' עי"ש. וגם בשמואל א' (פרק כ"ח) 'ואיש במעון ומעשהו בכרמל', וזה לא רחוק מגלגל, מזבח ד' ההרוס של אליהו. כי חטא שאל היה שטעה להורות הוראת שעה, אף שידע מה שנאמר בתורה תמחה את זכר עמלק שפירש"י אפילו בהמה שלא יאמר בהמה זו משל עמלק היתה, מ"מ חשב מאחר שאינו מוכן לזה, יכול להורות הוראת שעה שלא למחות שמו לגמרי. וכמו שיהושע לא הרגם כולם רק חתך ראשי הגבורים שלהם שהי' עפ"י הדיבור, כך חשב שהוא בכח המלוכה יכול ג"כ להורות הוראת שעה בזה.

ועיין י"ב דרשות להר"ן דהא דבי"ד מכין ועונשין שלא מה"ת לא לעבור על ד"ת, רק לעשות סיג לתורה זה שייך למלך, ובמקום שאין מלך יכול הב"ד לעשות כן. ע"כ חשב שכמו שיכול לעשות למיגדר מילתא הוראת שעה, כך מותר לו להורות בזה שלא למחות שמם לגמרי. וכמו שאין ראוי ליטול הקליפה מעל הפרי טרם שיתבשל, והוא ג"כ כעין מיגדר מילתא שלא יבוא לידי קלקול. אבל טעה בזה שאין להורות הוראת שעה רק למיגדר מילתא ממש, היינו כשרואה שהעם פרוצים בדבר אחד, או רק עפ"י נביא כמו יהושע שעשה עפ"י הדיבור, (אף שאז לא הי' לעבור על ד"ת שהרי עד אז לא נצטוו למחות זכר עמלק). או אליהו בהר הכרמל שהקריב בשעת איסור הבמות שהי' עפ"י הדיבור (מל"א יח-לו), יובדברך עשיתי את כל הדברים האלה, ופירש"י שהקרבתי בבמה בשעת איסור הבמות. וא"כ, מה שקילקל שאל בהוראתו הוראת שעה שלא כד"ת, נתקן ע"י אליהו שהורה הוראת שעה כדין וכדת וזהו שריפא את מזבח ד' ההרוס.